

V istem trenutku pride od stražnice vojak Vazilij, ustavi se tri korake pred polkovnikom, da ostro pozdravi in javi:

„Gospod polkovnik, pokorno javim, da — da — da . . .“

„Vun z besedo“, zagrne polkovnik.

„Da — da — nikjer ne gori, ampak signaliziral je — je . . .“

„Govori!“

„Signaliziral je — — — oooosel, katerega je vjela patrolja št. 2. na zapoved gospoda kadeta“.

Častniki in moštvo, kakor tudi policijski komisar jeli so se glasno smeјati.

Stotnije vrնile so se takoj v vojašnico, toda spati ni mogel nikdo več, iz vseh sob čul se je smeh in govornice o — oslovem signalu.

Drugi dan videl je desetnik Jovan Aračič gospoda kadeta v pisarni polkovnika, a vojaki dolgo niso pozabili, kako se je osvetil Vazilij Vucemilovič.

Godec Janko.

(Spisal Sienkiewicz. Poslovenil Janez R.).

Svet je zagledal slab in bolehav. Ob ležišču porodnice zbrane botre so zmajevale z glavami nad materjo in detetom. Kovačiča, — izmed vsih najbolj zvedena, — pričela je bolnico tolažiti: — Le tiho — je rekla. Prižgala bodem blagoslovljeno svečo, kajti, Vas bode tako v kratkem konec. Botra moja, spravite se s tem svetom — duhovnik mora priti, da Vam da odvezo. — Ali kaj! — je rekla druga — deček mora biti takoj krščen; saj vidite, da niti duhovnika ne dočaka, in rečem Vam, sreča bode, ako ne bode iz njega tako strašilo.

Prižgala je blagoslovljeno svečo, vzela otroka v naročje in ga pokropila z blagoslovljeno vodo, tako da je svetlo pogledal; nato je govorila:

Krstim te v imenu Očeta, Sina in sv. Duha, in tvoje ime naj bode Janko. Sedaj pa ti duša „krščanska“ pojdi tja, od koder si prišla. Amen.

No, duša krščanska pa kratko in malo ni hotela zapustiti slabotnega telesca in iti tja, od koder je prišla, — nasprotno! Pričela je brcati z nožicami tega telesca z vso silo, kar jo je zmogla javkati, akoravno slabotno in tožno, na kar so botre rekle: človek bi mislil, da mijavka kaka mačica, ali kaj jednacega.

Poslali so po duhovnika. Ta je prišel, opravil svoje opravilo ter se priporočil. Bolnica se je poživela. Tekom jednega tedna pa je šla že za svojim poslom.

Življenje dečka je viselo na niti, in se je o njem jedva zaznalo. V njegovem četrtem letu je na strehi kukavica nekolikokrat zakukala in obrnilo se je na bolje, — dosegel je, nekoliko opomogel — deseto leto. Sicer pa je bil vedno mršav in omahel, trebuh njegov je bil napet, lica upadla, njegovi predilnati, skoro beli lasje so mu padali čez bistro, široko odprte oči, katere so mirno zrle v svet, kakor bi se zagledale v neizmerno daljavo.

Po zimi je čepel na zapečku in tiho plakal vsled mraza, dostikrat pa tudi vsled glada, kajti njegova mamica večkrat ni imela ne drv, ne prigrizka. V poletju je hodil okoli v slamniku in srajčici, prepasani s koncem rute. Njegovi predilnati lasje so tiščali izpod slamnika, glavica pa bila podobna tičkovi. Njegova mati, — uboga najemnica — živeča od dne do dne, podobna lastovki pod tujo streho, — ga je morda ljubila po svoje, vender ga je pa tepla precej pogosto in nazivala z „mehom“. V osmem letu hodil je že kot pastirček za trumo ovac ali pa če ni bilo najti v domači koči nikakega grižljeja, šel je v gozd po gobe. Da ga tam ni raztrgal kak volk, zahvaliti se je imel božji milosti.

V obče pa revček ni kazal posebne nadarjenosti; kot pravi vaški otročaj, vtaknil je vedno, kadar ga je kdo ogovoril, prst v usta in debelo gledal. Ljudje so govorili, da ne bode dolgo živel, še manj pa, da bi njegova mati doživela ž njim kako veselje, kajti opravljati je zamogel le lahka dela. Čudno je pa to in ve se od kod je prišlo njegovo veliko zanimanje za godbo. Prisluškaval je vsak glasek, in čim starejši je bil, toliko raje bi godel. Kedar je šel v gozd za čredo, ali po jagode, — vedno je prišel prazen domov. Niti jedne jagode ni prinesel. Ko ga je pa mati karala, ji je odgovoril boječe: — Ah mamica! v gozdu je prekrasno sviralo. O, — zaigrala ti bodem takoj, ti potepuh! — se je hudovala mati in v resnici zaigrala nad njim s kuhavnico.

Janko se je drl na vse grlo, obljuboval, da godbe ne bode več poslušal, dasiravno so njegove misli uhajale vedno v gozd, ker je tako rad poslušal petje, brenk in žvenk. Kdo pa gode tako lep? Ali je poznal tega godca? O da. Jelke, smereke, breze — vse je pelo, žvenkalo in brenčalo: cel gozd! — In odmev! . . . Na polju je pela vsaka travica, na vrtu za koliko cvrčali so vrabci, da so se tresle črešnje. Na večer je čul različne glasove, kateri so le mogoče v naravi in domneval, da poje in zveni cela vas. In kadar so ga poslali na delo, da razmeče gnoj, sviral mu je veter ob vilah.

Nekoč ga je zagledal paznik, ko je stal zamišljen, oprt ob vile in prisluškaval vetru, igrajočemu se ob vilah. Skočil je k njemu in mu odštel nekaj mastnih po pleh. Toda, kaj je koristilo? Ljudje so ga nazivali „Janko godec!“ . . . Spomladi ušel je od doma in si napravil kraj potoka piščalko. V noč, ko so žabe zakvakale, ko se je oglasil slavec, ko so zacvrčali murčki, ko se je razlegal iz plota petelinov klic, ni mogel zatisniti očesa temuč pazno poslušal in bog ve, kaj je vse čul . . .

V cerkev ga mati ni smela vzeti s seboj, kajti, ko je cerkovnik zaigral na orglje, katerih glasovi so se zibali sedaj v višavi, sedaj v nižavi, vsplamtele so dečkove oči, potem pa zamaknil polagoma kot bi zrl popolnoma tuj svet.

Čuvaj, kateri je korakal pozno v noč po vasi, in da bi ne zaspal, štel zvezde, ali se pomenkoval s psi, videl je prav mnogokrat Jankovo belo srajčico, kateri se

je potihotapil h krčmi. No, deček pa ni šel v krčmo, — ostal je zunaj, naslonil se ključen na zid in poslušal. Ha, notri se je vrtelo, da se je prah vzdigoval, in marsikateri mladenič je oprt ob svojo mladenko, prav srčno zaukal „juhe“! Čulo se je potrkovanje s petami in šegave ženske glasove. Gosli so svirale skrivnostno: „Piti čemo, jesti čemo, hopsasa“! — bas pa je ponavljal z globokim in dostojanstvenim glasom: „Kakor Bog da, kakor Bog da“! Okna so se svetila, in zdelo se je, da poskakuje vsaka deska v krčmi, da vse peva in svira. Janko je poslušal. Oh, kaj bi on dal, ko bi imel one gosli, ko so igrale tako tiho, tako skrivnostno:

„Piti čemo, jesti čemo, hopsasa“!

Take deščice! Ha! Kje naj jih dobi, kje se sploh izdelujejo? Ko bi mu le dopustili to čudotvorno stvar vzeti v roke! Bog varuj! Dopuščeno mu je bilo le poslušati in poslušal je, dokler ni zagrmel čuvajev glas: Ali se ne zgubiš, ti pokora! To ga je vzdramilo in pomeril jo je naravnost proti koči. Za njem je pa odmeval glas gosel: „Piti čemo, jesti čemo, hopsasa“! in ravno tako mu je bučalo v ušesih nizki bas: „Ako Bog da, ako Bog da“!

To je bilo veselja, ako je zamogel čuti gosli, naj si je bilo to na žetvi ali svatbi. Zlezel je na zapeček in ni govoril po več dni; zrl je predse kakor mačica v temi. Naposled je pa ostružil deščico ter napel žimo nanje; toda te gosli niso igrale tako mило, tako ljubko, kot one v krčmi. Žima je brenkala tiho, prav tiho, liki muham ali komarjem. No, on je pa sviral kljub temu od zore do mraka, akoravno je bil zato tolikokrat tepen, da je izgledal kot zmečkano nezrelo jabolko. Taka je bila njegova narava.

Deček je postajal od dne do dne vedno bolj mršav, le trebuh je imel napet, lasje so se mu zgostili, oči njegove so postajale večje, vodene, s solzami zalite, a lica in prsa so mu upadla. Niti malo ni bil podoben drugim otročajem, najprej pa je bil podoben svojim goslam, ki so tako tiho brenkale. Malo je manjkalo, da pred žetvijo ni vsled gladu umrl, ker je jedel le surovo repo in vsled težnje po goslih.

(Konec prih.)

Novice.

— **Osebnosti.** Evidenčni geometer 2. razreda gospod Josip Verbič v Črnomlju je imenovan evidenčnim geometrom 1. razreda. — Župnik v Sfarom trgu pri Poljanah g. Peter Režek, jo dobil zlati zaslužni križec. — Finančni koncipist v Ljubljani gospod Rudolf Sajovic je imenovan finančnim komisarjem. — Poštna asistenta v Ljubljani gg. Josip Tomazin in Alojzij Wernig sta imenovana za poštna oficiala. — Koncipist pri deželni vladi v Ljubljani g. Hugon pl. Hofbauer je imenovan okrajnim komisarjem. — Davčni praktikant v Škofji Loki gosp. Alojzij Mazgon je premeščen na Vrhniko, davčni praktikant na Vrhniki gosp. Fran Boltar pa k okrajnemu glavarstvu v Ljubljano. — Evidenčni eleve gosp. Matej Čepernič je premeščen iz Mokronoga v Logatec,

evidenčni eleve gosp. Alfonz vitez Gspan pa iz Postojne v Logatec

— **Občinski svet ljubljanski** je v zadnji seji zopet izvolil svojim zastopnikom v deželnem šolskem svetu podžupana dr. Karola viteza Bleiweisa.

— **Dopolnilne volitve v »Zavarovalnice proti ne-zgodam«.** Naši kandidatje kakor zastopniki skupine gospodarjev so bili za I. kategorijo: Mankoč Ivan, trgovec z lesom v Trstu. Namestnik: Dolenc Eduard, poštar v Trstu, via Belvedere. Za II. kategorijo: Tönnies Gustav, tovarnar v Ljubljani. Namestnik: Samassa Albert, tovarnar v Ljubljani. Za VI. kategorijo: Stare Feliks, Radomlje na Kranjskem. Namestnik: Majdič Vinko, posestnik mлина v Kranju.

— **Ljudska knjižnica in ljudska čitalnica v Ljubljani.** Magistratni policijski svetnik gosp. Podgoršek je predložil magistratu poročilo o ustanovitvi ljudske knjižnice in ljudske čitalnice. Ta predlog se izvrši, če se dobi primeren in ne predrag lokal.

— **Ljubljansko gasilno društvo** je imelo v nedeljo v prostorih „Mestnega doma“ izreden občni zbor, katerega se je udeležilo 57 članov. Ker se je načelnik društva gosp. Ludovik Štricelj odpovedal poveljništvu, predsedoval je občnemu zboru poveljnik prve čete gosp. Anton Dinter, ki je prečital dopis bivšega društvenega načelnika ter izrazil željo, da bi se v društvo povrnil zopet mir, in da bi zavladala zopet za obstoj društva nujno potrebna sloga mej člani. Na dnevnem redu bila je popolnitev odbora, ki se je izvršila povsem mirno in brez opozicije. Načelnikom bil je per acclamationem izvoljen poveljnik druge čete gosp. Vinko Zirnstein, ki je izjavil, da sprejme načelnništvo, a le do prihodnjega rednega občnega zbora, ker mu njegova obrt ne pripušča, da bi društvu trajno posvetil v toliki meri svoje moči, kakor to neobhodno zahteva uspešen razvoj gasilnega društva. Nadalje so bili izvoljeni: Zapisnikarjem gosp. Dachs, zaupnim možem gosp. Gačnik, revizorjem pa gospod Bertl. Glede vežbalca gospod Daxa sklenil je občni zbor, da se istemu z ozirom na društvene finance plača primerno znižja; ako pa gosp. Dax s tem ne bi bil zadovoljen, naj se mu služba odpove. — Želeli je, da se to prekoristno društvo, ki je bilo v zadnjem času le preveč pristopno vnanjim vplivom, zopet konsolidira; uspešnega delovanja in razvoja pričakovati je le tedaj, ako se bodo vsi društveniki ogibali osebnosti in strankanstva ter v prvi vrsti imeli pred očmi človekoljubni namen gasilnega društva.

— **Zaključene ljudske šole.** V zadnjem času množe se v Ljubljani bolezenski slučaji za škrlatico in davico prav opasno, kajti od dne 12. novembra do zadnje sobote zbolelo je za škrlatico 24, za davico 18 oseb; umrlo je za škrlatico 7 oseb, za davico 2 osebi. Posamezni slučaji te bolezni pripete se sicer vsako leto, posebno ob času, ko se prične pouk; radi tega se tudi letos ni prlpisovalo posebne važnosti tem razmeram, in so se le v vsakem posameznem slučaju izvršile vse potrebne varstvene in razkuževalne odredbe. Tem večjo pozornost pa vzbuja položaj sedaj, ker spada od gori omenjenih bolnikov 16 samo na zadnji teden. Opravičena je torej bojazen, da se utegne razviti epidemija. Šolska mladina do sedaj ni posebno prizadeta; vzlic temu odredil je c. kr. mestni šolski svet, da so se zaključile vse mestne ljudske šole in otroški vrtci in da ostanejo zaprti do 2. januarja 1901; tudi k običajnim božičnicam je pristop vnanjemu občinstvu zabranjen. Ta odredba umestna je že zaradi tega, da se razidejo učenci sedaj, ko bolezen še ni nevarno razširjena, in da se prepreči nadalnje razširjevanje teh epidemičnih bolezni.

— **Važna odredba.** Deželna vlada je povodom nečega konkretnega slučajja zaukazala, da bolniške blagajne ne smejo svojega denarja nalagati pri Šusteršičevi „Ljudski posojilnici“, ker ta ni dovolj varna, to se pravi, ker denar pri njej ni popilarno varno naložen.

mogom, bi tako podržavljenje po mojem mnenji ne imelo prav nikacega pomena, dokler se ob enem ne podržajo tudi premogovniki, kajti sicer bi pri veletrštvu država sama — če bi ne hotela prodajati v svojo škodo — morala se držati cen, po katerih bi od rudniških lastnikov premog dobivala.

Kmetijstvo.

Pletarska vrba in njena vzgoja.

Lani in letos se je cena vrbovega protja visoko povzdignila (za 40 %). in to vsled izvažanja sadja, ker so se vse zaloge sadnih košaric izpraznile. Ako bo letos zopet za sadje rodovitno leto, bo povpraševanje po protji za koške še večje, in zato naj se, kdor ima za protnik pripraven prostor, poprime protjarstva.

Za napravo protnika sposobna je kamenita, peščena zemlja, posebno močvirnati bregovi ribnikov in potokov, nerodovitne vodne struge, polje, nesposobno za obdelovanje, katero večkrat voda zataplja itd. Protje kljubuje vsem neugodam vremenskim (tudi po toči se rane zace-lijo), vzdrži se dalje časa pod vodo, prenese tudi mraz in sušo.

Protnik enkrat napravljen vzdrži mnogo let (10 do 15) in ne zahteva dosti stroškov in oskrbovanja. Skrbeti je le, da ga za časa rasti živina ne objeda, da ga plevel zlasti slak, ne zatare in da se vsaj enkrat na spomlad okoplje. Protje da že prvo leto majhen pridelek, a ne sme se preje rezati nego začetkom vinotoka in to blizu zemlje.

Protje se more saditi tudi na zimo in če ni zmrznjeno celo po zimi — da se prihrani spomladanski čas — glavni čas za to opravilo je pa vendar le spomlad do polovice malega travna. Ako hranimo sadike na prostem, ne smejo biti na vetru in brez vlažnega peska, sicer hitro zasahnejo, če pa jih hranimo v kleti, le-ta ne sme biti pretopla.

Zato je najbolje, saditi protja od srede svečana do srede malega travna. Pravilo pri tem bodi: Ne saditi protja preveč na redko, sicer brzo požene vmes trava; če pa je protje gosto, zraste mnogo višje in naraste za toliko, kolikor ga le moreta zemlja in zrak prehraniti; plevel in drugi nebodigatreba se zamori in pogine. Najbolje je saditi sadike po 35 cm dolge, na debelosti ni nič ležeče; tu namreč odločuje popkovje in ne les.

Ako je zemlja rahla — bodisi razorana ali razpokana in uravnana — se zamorejo sadike v zemljo kar vtikati, najbolje v vrste, 40 cm oddaljene druga od druge, posamezne sadike pa naj bodo oddaljene med seboj 10 do 15 cm; vtikajo se pa šibice tako, da leže po strani v smeri vodnega toka, da se ne more v slučaju preplavljenja trava in slama nabirati na njih, puste pa se jim 2 do 3 očesca od dna zemlje. Ako se zemlja ne more zorati ali prekopati, naj se izkopljejo mali jarčki, v ka-

tere se polagajo mladike, zasipajo se z zemljo in dobro poteptajo. Paziti pa je pri sajenju, da ne obrnemo sadik s popki navzdol.

Protja za košarice je več vrst; za nasajo se priporočajo posebno sledeče preskušene in rodovitne vrste:

1. Vrba uralska, z belim lesom, kadar usahne je skorja zeleno-oljčne barve.

2. Vrba mandljevka z rumenim ličjem in lesom ter zemljeve barve.

3. Vrba zelenka, z zelenkasto skorjo, bolj ali manj na sivo cikajočo; les je lepo rožnato nadahnen.

4. Konopljenka z rumeno skorjo in mehkim, blede rožnatim lesom. Ta vrsta je zavoljo mehke skorje in lesa najbolj izpostavljena raznemu mrčesu.

5. Vrba kaspiška ima skorjo temnorudečo do češljevo-modro; ako se pusti stati drugo leto, pokrije se skorja z belo slano, in pretje se zdi, kakor bi bilo z apnom pobeljeno. Ta vrsta da, kar se tiče množine sicer najmanjši pridelek, a protje zraste silno krepko in visoko ter se rabi za razne potrebe. V pesku raste močnejše, pa biti mora gosto sajena. Sadi se zlasti zavoljo protja, s katerim se zaljšajo razni pletarski izdelki.

Poučni in zabavni del.

Godec Janko.

(Spisal Sienkiewicz. Poslovenil Janez R.).

(Konec)

Toda ta težnja mu je donesla slab sad.

Sluga v bližnjem gradu je imel gosli. Sviral je včasih v mraku, da bi se omilil svoji izvoljenki. Janko se je splazil večkrat skozi trtovje celo do vrat slugine sobe, da bi se nagledal gosli. Visele so na zidu, baš nasproti vrat. Deček se je zagledal vanje z vso dušo, kajti njemu so bile nedosežna, najdražja stvar na svetu, nevreden se je dotakniti. Polastila se ga je neugasljiva želja, da bi se smel gosli dotakniti le z enim prstom, ako pa že to ne, da bi smel vsaj opazovati v njih bližini. Ubugo malo srčice je vedno vzdrhtelo pri takih mislih.

Nekega večera pa je bila slugina soba prazna. Gospoda je odpotovala že zdavnaj v inozemstvo, grad je bil prazen, a sluga je sedel na drugi strani pri svoji hišini. Janko, skrit v trtovju, je gledal že dolgo časa skozi na stežaj odprta vrata, na cilj vsih svojih teženj. Bila je ravno polna luna in njena svetloba je dohajala skozi okno v sobo, kjer je na nasprotni steni tvorila svetel čveterokot. Ta čveterokot se je pomikal počasi proti goslam in konečno jih je zazrl Janko v polni svetlobi. Zdelo se mu je, da odseva od njih nekak srebrni sijaj, prav nič jednak luninemu svitu, — da, komaj je zrl vanje. Videl je natanjko nrezane stranice, strune, zapognjen vrat. Vretenca pa so se svetila kot kresnice, a lok kot srebrna palčica.

Oh, — to je bilo prekrasno, prav čarobno; Janko je gledal vedno poželjiveje. Sključen med trtovjem, uprt s svojimi lakti ob mršava kolena, zrl in zrl je z odprtimi ustmi. Sedaj ga je obhajal strah, da se ni mogel ganiti, sedaj ga je zopet tiščala neusahljiva želja naprej! Ali je bilo začarano, kali? . . . Zdelo se mu je, da so se gosli, obsijane s krasnim svitom, jele njemu bližati, kakor bi plavale po zraku. Svit je zatemnel za trenotek, a ponovil se je toliko jačje. Čar, pravi čar. Med tem je pihal veter, drevje je tiho šumelo; trtje in drugo cvetje je šepetalo, in Jankotu se je zdelo, da jasno čuje:

— Idi vender Janko; v sobi ni nikogar, — idi Janko! . . .

Noč je bila svitla, jasna. V grajskem vrtu tik ribnjaka prišel je pevati slavec, in pel je sedaj tiho, skrivnostno, sedaj zopet glasno: „Idi! skoči! vzemi!“ Pošteni čuk je krožil tihotno okoli dečkove glave, reki mu: „Ne Janko, ne!“ Čuk je odletel, a slavec je ostal, trtovje in cvetje je šepetalo vedno razločneje: „Tam ni nikogar!“ Gosli so zopet zasijale.

Bedna, mala, sključena prikazen je lezla oprezno in polagoma naprej, med tem ko se je slavčev glas razlegal: „Naprej! Naprej! Primi le, primi!“

Bela srajčica je trepetala vedno bližje vrat. Trtovje jo ni več zaviralo. Na pragu sobe se je čulo brzo dihanje bolnih dečkovih prs. Trenotek in bele dečkove srajčice ni bilo več, na pragu je bila vidna le bosa nožica. Zastonj si priletel ti čuk še jedenkrat in viknil: „Ne, ne! Janko je bil že v sobi.“

Žabe v ribnjaku so jele silno kvakati, kakor da so se prestrašile, potem pa je bilo zopet tiho. Utihi je slavec, utihnili cvetje. Med tem se je Janko prikril tiho in oprezno v sobo ali trenotkoma, ga je spreletel strah.

Med trtovjem se je čutil domačega, jednako divji zveri v gošči, a sedaj mu je bilo ko divji zveri v pasti. Kretal je brzo, dihal je na kratko in žvižgaje. Obdajala ga je tmina. Tiha kresnica, priletevska od iztoka k zapadu osvetlila je ravno gosli in ubogega Jankota, kateri je čepel pod njim na vsih štirih, s kviško zabrnjeno glavo. Kresnica je odletela, luno je zagrnil oblaček in ničesar ni bilo več čuti in ne videti.

Malo zatem je začul tihi in plašljiv glas, kot bi se nekdo neoprezno dotaknil strune. Naglo se je oglasil neki surov zaspani glas, pridši iz kota sobe, in vprašal ježno:

— Kedo je ta?

Janko je zadrževal sapo, toda surovi glas ponovi:

— Kedo je ta?

Žvepljenka je propraskala ob zidu, v sobi je postalo svetlo, a za tem . . . O Bog! Čule so se kletve, udarci, jok dečka, klici: O Bog! — pomagajte! pasje lajanje, švigale so pred oknom svetilke, hrup na dvo-rišču . . .

Takoj drugi dan zjutraj je stal Janko pred vaškim sodnikom.

Ga ima li soditi kot tatu? Vsekako sodnik in prisedniki so zrl na njega, stoječega pred njimi, s prstom v ustih, s prestrašenimi, izbuljenimi očmi, majhnega, mršavega, zamazanega, razbitega, on pa ni vedel, kje se nahaja in kaj zahtevajo od njega. Kako je možno soditi, tako, komaj desetletno, opotekajočo se stvarco? Ali naj ga pošljemo v ječo ali kaj jednacega? Z deco je treba imeti usmiljenja. Naj ga vzame stražar, našteje raj mu par gorkih, da v drugič ne bode več kradel in stvar je končana.

— Tako je! Prav!

Poklicali so stražarja Muca.

— Vzemi ga in naštej mu jih nekaj v spomin!

Muc je prikimal s svojo bedasto, živalsko bučo, vzela je Jankota pod pazduho kot kako mačico in nesel ga je v skedenj. Mladenič ni razumel, za kaj se gre, ali pa se je tako hudo prestrašil, kratko, niti besedice ni zinil, le zrl je kot prestrašen ptiček. Ali je vedel, kaj hočejo z njim početi? Šele, ko ga je prijel Muc s pestjo, položil na tla, odgrnil srajčico in prijel za palico, tedaj šele je Janko zaviknil:

— O mamica! — in kolikokrat je Muc po njem švignil, tolikokrat je zavpil: — „O mamica! o mamica!“! toda vedno bolj tiho in slabeje, dokler ni popolnoma umolknil . . . Uboge, razbite gosli! Ti bedasti, hudobni Muc! Kedo neki pretepa tako otroka? Ubožček je bil že od nekdanj majhen in slaboten in duša se ga je komaj držala.

Mati je končno le prišla, vzela dečka saboj, a nesti ga je morala . . . Drugi dan se Janko ni mogel dvigniti, tretji dan pa je na trdem ležišču, pod težkimi konjskimi odejami izdahnul svojo dušo.

Lastovice so čivkale na črešnji, katera je rastla pred oknom, solnčni žarek se je ukral skozi steklo in objel s svojim zlatim svitom dečkovo razmršeno glavo, objel obrazek, v katerem ni bilo niti kaplje krvi. Ta solnčni žarek pa je bil ob enem pot po katerem je vzletela mala otrokova duša. Blagor mu, ker je v trenotku njegove smrti nastopil široko solnčno pot, saj v življenju je bila trnjeva. Suhe prsi so se vzdigavale, toda komaj vidno, na obrazku se mu je pa videlo, kako se je poslavljal od zunanjega sveta.

Bil je večer. Deklico, vračajočo se iz košnje, so pele: „Oj svet, kako si krasen!“! od potoka sem so se pa čuli glasovi piščalk. Janko je poslušal slednjič, kako svet poje in vriska . . . Na odeji ležale so njegove iz deščic izrezljane goslice. Trenotkoma se je razbistrilo njegovo, umirajoče obličje in blede ustnice so šepetale:

— Mamica . . .

— Kaj pa, kaj, sinko? — vprašala je mati, katero so dušile solze. — Mamica! Bogek mi bode dal v nebesih prave gosli, kaj ne da? — Kaj pa da, moj srček, kaj pa da! — je odgovorila mati; dalje ni mogla, kajti iz njenih prsi se je izvilo gorje, katero ni zamogla več zadržavati. Stokajoče so ji uhajale besede: „O Jezus! o Jezus!“ padla je z obrazom na trohnelo omaro in pričela

tuliti, kot bi zblaznela ali kot človek, kateremu je smrt iztrgala najdražje . . .

Njega v resnici ni bilo več. Ko je dvignila glavo in pogledala na otroka, bile so oči malega godca odprte, toda nepremične, obličje resno, mračno in odrevenelo. Solnčni žarek je izginil . . .

Počivaj v miru. Janko! Slednjega dne se je gospoda povrnila iz Italije, — tudi gospodična in njen ženin. Ta je rekel: — *Quel beau pays que l'Italie.* — Umetniški narod. *On est heureux de chercher la — bas destaleuts et de les protiger . . .* — je pristavila gospodična.

Na Jankovem grobu so šumele breze . . .

Novice.

— **Osebnosti.** Profesorja gg. dr. Karol Glaser v Trstu in Jakob Čebular v Gorici sta pomaknjena v VII. činovni razred — Absolvirani pravnik gosp. Aleksander Guzelj je imenovan finančnim konceptnim praktikantom v Logatcu. — Premeščeni so notarji gg. Vilibald Svoboda iz Tržiča v Šmarje na Štajersko, Ignacij Huth iz Kranjske gore v Podkloster na Koroško in Vinko Kolšek iz Loža v Šoštanj. — Major gosp. Anton Dollecsek v Kamniku je imenovan ravnateljem ondote praharne.

— **Promocija.** Na graškem vseučilišču je bil dne 21. t. m. promoviran gosp. Miljutin Zarnik iz Ljubljane doktorjem prava. — Isti dan je bil promoviran doktorjem prava tudi gosp. Ivan Šket, c. kr. avskultant v Celju.

— **Županom v Črnomlju** je zopet izvoljen dosedanji vrli župan gosp. Janko Puhek.

— **Volilni shod v Ljubljani.** Na sv. Štefana dan je imel kandidat napredne narodne stranke za Ljubljano dr. Ivan Tavčar v „Mestnem domu“ shod, katerega se je udeležilo okrog 600 volilcev. Shod je soglasno sprejel kandiduro dr. Tavčarja.

— **Ljubljanska davkarija.** Finančno ministrstvo je odredilo, da se izroči pobiranje davkov v ljubljanskem mestu c. kr. glavni davkariji, ter da se pri tem uradu ustanovi poseben oddelek, ki bo oskrboval pobiranje teh davkov. Novo-ustanovljeni ta oddelek, ki je nameščen v poslopju finančnega ravnateljstva na Cesarja Jožefa trgu št. 1., bode oskrboval pobiranje vseh državnih davkov z dokladami vred, kakor jih je doslej pobirala mestna davkarija, ter prične poslovati s 1. januarjem l. 1901.

— **Iz deželne šolskega sveta.** V seji dne 13. decembra so bili pomaknjeni: Jos. Medic, Jos. Benedek, Jurij Adlešič, Leop. Zupin, Anton Cirman, Ivan Rupnik, Alojzij Račič, Fran Klinar, Jos. Levičnik, Matija Bartel in Andrej Šest v I. plač. razred; Pavel Borštnik, Neža Bregar, Ivan Lokar, Jos. Svetina, Hedvika Rosina, Ernestina Clarici, Florijan Rozman, Jakob Cepuder, Marija Cepuder, Friderik Kancky, Avgusta Klančar, Jakob Wittreich, Jos. Travnar, Jakob Furlan, Jos. Windisch in Ivan Krulec v II. plač. razred; Ivan Poznik, Anton Kadunc, Ivan Strekovec, Ivan Perko, Bibijana Bizalj, Pavel Gorjup, Ana Moos, Karol Wider, Vendelin Sadar, Štefan Birk, Kristina Schuller, Antonija Rott, Ana Petrovčič, Josipina Fortuna, Karolina Trost-Bryar, Peter Pogačnik, Ivana Zupanec, Ivan Cerar, Olga Leskovic, Ivan Zupan, Ernestina Ohman, Marija Jamšek, Ana Zevnik, Gizela Ekel in Martin Humeč v III. plačilni razred. — V Orehovicu pri Novem Mestu sta premeščena Ivan Benedičič iz Cerkelj in Marija Benedičič iz

Velike Doline. — Za kmetijski pouk na ljudskih šolah je nakazal deželni šolski svet nagrade v skupnem znesku 3000 K.

— **Volitev v mestih.** Kandidatje napredne narodne stranke so: za mesto Ljubljano in trgovsko in obrtno zbornico dr. Ivan Tavčar, advokat in deželni odbornik v Ljubljani, za mestno skupino Idrija, Kamnik, Kranj, Lož, Postojna, Radovljica, Škofja Loka, Tržič in Vrhnika dr. Andrej Ferjančič, c. kr. deželnosodni svetnik v Ljubljani, za mestno skupino Črnomelj, Kočevje, Kostanjevica, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica in Višnja Gora Ivan Plantan, c. kr. notar v Ljubljani. — Kandidatje katoliško-narodne stranke so za Ljubljano kanonik Ivan Sušnik, za gorenjska in notranjska mesta vpokojeni šolski nadzornik Jos. Šuman, za dolenska mesta prošt dr. Elbert v Novem mestu.

— **Razbita shoda.** Tudi na Štajerskem je postalo volilno gibanje jako živahno. V nedeljo so razbili v Šmarju pri Jelšah shod nemškutarskih kandidatov Wratschkota in Wissenjaka, v sredo pa shod v Št. Lorencu na Dravskem polju.

— **Izgubljena mandata.** Slovenci izgubljamo vedno na terenu. Pri državnozborskih volitvah leta 1897. smo izgubili Nabergojev mandat v Trstu in Coroninjev mandat v goriškem veleposestvu, pridobili pa Einspielerjev mandat na Koroškem. Letos izgubimo zopet dva mandata, namreč Einspielerjev mandat in pa dr. Laginje mandat v kmetskih občinah istrskih, ne pridobimo pa nobenega. Tekom treh let smo torej efektivno izgubili troje mandatov.

— **Volitve v zavarovalnico proti nezgodam v Trstu.** V skupini gospodarjev so v 1. in 2. kategoriji zmagali Italijani, v 6. pa Slovenci. Voljena sta Feliks Stare v Radomljah in Vinko Majdič v Kranju, prvi odbornikom, drugi namestnikom. Iz skupine delavcev so socialisti zmagali v 2. kategoriji, a bi bili tudi v 1. in 6., da niso storili pogoška.

— **Slovenska umetniška razstava v Zagrebu** se je otvorila v soboto popoldne na jako slovesen način. Razstava je imela popoln uspeh, katerega so naši umetniki lahko veselili.

— **Plakatna umetnost** vzbuja čim dalje bolj javno zanimanje; po mnogih specialnih razstavah jej je tudi letošnja svetovna razstava v Parizu odločila poseben prostor. Pri naši domači veliki industriji je pač na prvem mestu firma Kathreiner, ki že dolgo let kar najodločneje in najodličneje goji to umetnost, uporabljajoč izvirne, umetniško znamenite sujete za slike. Dokaz temu je Kathreinerjev plakat, ki je na novo nalepljen po ulicah in se vidi tudi pri trgovcih, namreč smehljajoča se deklica z rudečim solnčnikom; ta slika je uprav presenetljivega učinka. Nihče ne gleda tega plakata, da bi ne dobil vzpodbudno umetniškega utiska, in želeti bi bilo samo, da bi se ta tako prijazno vabeča deklica, ki drži secesionistično zeleno čašo v roki, ob enem izkazala za prav uspešno propagando že sedaj obče priljubljeni Kathreinerjevi kavi.

— **Umrl** je v Št. Juriju ob južni železnici ondote zdravnik in posestnik g. Nikolaj Rüpschl v starosti 70 let.

— **Sleparja** imajo zaprtega pri okrožni sodnji v Olovcu, ki je goljufal tudi po Kranjskem. Priznal je sam, da je v Ljubljani dve stranki ogoljufal s tem, da je vzel predplačilo na knjigo *Naturheilverfahren von Bilz*, pa knjige ni poslal. Bržčas je bilo še več ljudi ogoljufanih.

— **Požari.** Dne 16. t. m. zjutraj je gorelo pri posestniku Jakobu Berniku v Hrašah. Škode je 1400 kron. Zažgal je menda Bernikov tast, Jožef Blaznik, katerega so zaprli. — Dne 19. t. m. je gorelo v Brezovščici na skednju Franca Pevca. Unela so se tudi druga gospodarska poslopja. Škode je okoli 3500 kron.

— **Samomor.** 67letni Ivan Kovač iz Potoške vasi si je v blaznosti prerezal z britvijo vrat.